

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

24 februarie 2015

mun. Chișinău

Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Gordilă Nicolae,

Judecători – Ion Guzun, Elena Covalenco, Liliana Catan, Iurie Diaconu,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Valentin Ganea în numele inculpatului Samoțchi Nicolae, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Strășeni din 19 mai 2014 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2014, în cauza penală în privința lui

Samoțchi Nicolae Ion, născut la 01 ianuarie 1958, originar și domiciliat al or. Ungheni, str. Haiducilor 55.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- *Instanța de fond - din 08.07.2013 - 19.05.2014;*
- *Instanța de apel - 16.07.2014 - 01.10.2014;*
- *Instanța de recurs - 17.12.2014- 24.02.2015.*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Code de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul al Curții Supreme de Justiție asupra recursului în cauză în baza actelor din dosar,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 19 mai 2014, Samoțchi Nicolae, a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la 3 ani și 6 luni închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei numite a fost suspendă condiționat, stabilindu-i lui Samoțchi Nicolae un termen de probă de 1 an, obligându-l să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a reținut că, la data de 20 octombrie 2008, în jurul orelor 18:30, conducând autocarul de model „Mercedes - Sprinter 312” cu n/î UN AU 644, pe traseul Chișinău-Ungheni, în direcția or. Ungheni, având la bord pasageri, în apropierea s. Tătărești, r-nul Strășeni, la km 29+800 (m) a traseului menționat, având viteză de aproximativ 81 km/oră și observând că pe marginea carosabilului din sens opus a staționat un alt autocar de rută, iar din spatele acestuia două persoane intenționau să traverseze traseul, având vizibil în față indicatoarele de avertizare 1.20 „Trecerea pentru pietoni” și 1.7.1 „Intersecție cu un drum fără prioritate”, ignorând prevederile art. 45 alin. (2) din Regulamentul Circulației Rutiere conform căruia: în cazul în care în limita de vizibilitate apar obstacole care pot fi observate de conducător el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, precum și cele ale art. 46 al aceluiași regulament potrivit cărora: conducătorul de vehicul trebuie să manifeste prudență sporită și în caz de necesitate, să reducă viteza pînă la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează pe lîngă: a) copiii, persoane în vîrstă înaintată, precum și persoane cu semne evidente de invaliditate; b) microbuze și autobuze în staționare, semnalizare prin semnul distinctiv 5 (anexa nr. 6); c) vehicule de rută oprite în stații fără a reduce din

viteză a continuat deplasarea și a tamponat pietonul Preguza Liubov, locuitoare a s. Tătărești, r-nul Strășeni, care traversa traseul în apropierea drumului care duce spre satul ei natal, unde în urma impactului ultima a decedat la fața locului.

3. Nefiind de acord cu sentința, au declarat apeluri:

➤ procurorul, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei decizii prin care Samoțchi Nicolae să fie condamnat în baza art. 264 alin. (3), lit. b) Cod penal la 5 ani închisoare cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani. În baza art. 90 Cod penal pedeapsa stabilită de suspendat condiționat pe un termen de probă de 5 ani cu obligarea condamnatului să acorde o susținere materială familiei victimei.

În motivarea cerințelor sale, procurorul a invocat următoarele:

- pedeapsa aplicată de către instanța de fond este neîntemeiată, deoarece este prea blândă și nu corespunde personalității inculpatului, acesta fiind nedemn de încrederea acordată de către instanța de judecată pe un astfel de termen minim de probă stabilit, deoarece atât în cadrul urmăririi penale, cât și la judecarea cauzei penale acesta nu a recunoscut vinovăția în săvârșirea infracțiunii incriminate și nu a restituit pe deplin prejudiciul cauzat prin infracțiune;

- la pronunțarea sentinței, instanța de fond nu a indicat suficiente motive ale condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe termen limită de probă stabilit;

- instanța de fond nu a ținut cont de instituția individualizării pedepsei prin care se înțelege operațiunea de adaptare a pedepsei și a executării ei la cazul concret și la persoana infractorului, astfel încât să se asigure scopul ei și să se realizeze finalitatea răspunderii penale;

- inculpatul are o personalitate neproportională sancțiunii aplicate, ceea ce denotă o necesitate imperioasă de a-i majora pedeapsa cu închisoare, precum și la maxim termenul de probă pentru a realiza și scopul legii penale ca scop care nu se va atinge în cazul menținerii pedepsei aplicate care este exagerat de blândă, or, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

➤ avocatul Valentin Ganea în numele inculpatului Nicolae Samoțchi, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, dispunând încetarea procesului penal în privința lui Samoțchi Nicolae. În motivarea cerințelor sale, a invocat următoarele:

- organul de urmărire penală a menținut în calitate de bănuț pe Samoțchi Nicolae, timp de aproape 7 luni, iar în urma încălcării acestei norme procedurale toate actele efectuate după depășirea acestui termen nu au putere juridică și sunt nule, fapt prevăzut de art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală;

- la data de 25.05.2009, procurorul prin ordonanța sa privind încetarea urmăririi penale a dispus scoaterea de sub urmărire penală și încetarea urmăririi penale în privința lui Samoțchi Nicolae și încetarea urmăririi penale pe cauza penală;

- contrar prevederilor art. 22 alin. (1) și (3) Cod de procedură penală, la data de 04.11.2010 procurorul prin ordonanță a anulat ordonanța din 22.05.2009 și a reluat urmărirea penală peste 1 an și 7 luni;

- contrar prevederilor art. 281 alin. (2) Cod de procedură penală, organul de urmărire penală a înaintat lui Samoțchi Nicolae o învinuire neconcretă deoarece ordonanța de punere sub învinuire din 01.09.2011 a fost indicat art. 264 alin. (3) Cod

penal, fără a menționa punctul din lege pe care se învinuiește, atrăgând cu aceasta nulitatea actului dat;

- instanța de fond nu a ținut cont de declarațiile martorului Plătită Valentina;

- instanța de fond nu a reținut depozițiile inculpatului Samoțchi Nicolae cu referire la faptul că, Pregelza Liubov și Platița Valentina au traversat în fugă traseul nemijlocit în fața microbuzului sunt confirmate de martorii Landa Oleg, Dicusară Ana, care s-au aflat ca pasageri pe scaunele din față;

- instanța de fond nu a reținut faptul că, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 180, victima Pregelza Liubov se afla în stare de ebrietate;

- instanța de fond nu a reținut concluzia raportului de expertiză nr. 253 din 30.03.2009 precum că, în momentul începerii deplasării pietonului în direcția arătată în procesul experimentului din dosarul penal în direcția bandei de circulație a automobilului „Mercedes 312”, n/î UN AU 644, șoferul ultimului n-a avut posibilitatea tehnică de a evita tamponarea pietonului prin frînare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2014, au fost respinse ca nefondate apelurile procurorului și avocatului Valentin Ganea în numele inculpatului Samoțchi Nicolae, cu menținerea sentinței.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a statuat următoarele, cu toate că inculpatul Samoțchi Nicolae, vina nu a recunoscut-o, faptul comiterii acțiunilor infracționale imputate ultimului este dovedită prin următoarele mijloace de probă, și anume: declarațiile părții vătămate Pregelza Gheorghe, declarațiile martorilor, Plătită Valentina, Beșleaga Anatolie, Landa Oleg, Dicusară Ana, precum și raportul de expertiză auto-tehnică nr. 2594 și raportul de expertiză medico-legală nr. 180 din 21.10.2008.

Instanța de apel a considerat că, aplicarea pedepsei penale inculpatului Samoțchi Nicolae de către instanța de fond este una corectă, fiind acordată deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, ținându-se cont de faptul că, inculpatul anterior nu a fost judecat, că la locul de trai și la muncă se caracterizează pozitiv.

De asemenea, instanța de apel a reținut că, încălcările de procedură invocate de către avocatul Valentin Ganea nu au fost contestate în ordinea prevăzută de art. 313 Cod procedură penală. Mai mult ca atât careva cereri sau demersuri după ce au luat cunoștință cu materialele cauzei nu au fost înaintate. În acest sens se reține că, potrivit procesului-verbal din 01 decembrie 2011 de prezentare învinuitului și apărătorului a materialelor de urmărire penală, ultimii nu au invocat încălcarea prevederilor art. 63 Cod procedură penală.

Referitor la celelalte argumente invocate de către avocatul Valentin Ganea, instanța de apel le consideră neîntemeiate, or: instanța de fond a apreciat în ansamblu probele administrate la materialele dosarului, reținând în acest sens, declarațiile martorului Plătită Valentina, precum și concluziile raportului de expertiză medico-legală nr. 180 din 21.10.2008.

5. Nefiind de acord cu hotărârile menționate, avocatul Valentin Ganea în numele inculpatului Samoțchi Nicolae, a declarat recursul ordinar, în care se solicită casarea acestora cu pronunțarea unei hotărâri de încetare a procesului penal în privința lui Samoțchi Nicolae. Recurentul invocă aceleași motive ca în instanța de apel (*pct. 3*).

5.1. Pe cauză a fost depusă referință de către procuror, care consideră că recursul înaintat de avocatul Valentin Ganea în numele inculpatului Samoțchi Nicolae, urmează a fi declarat inadmisibil din motiv că încălcările de procedură invocate de recurent nu au fost contestate în ordinea prevăzute de art. 313 Cod de procedură penală, careva cereri

sau demersuri după ce au luat cunoștință cu materialele cauzei nu au fost înaintate, prin urmare nu a fost invocate nulitatea actelor procedurale, în modul prevăzut de art. 251 Cod de procedură penală.

6. Judecând recursul în raport cu materialele cauzei și temeiurile invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că, acesta urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Conform art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără însă a se agrava situația.

Din conținutul art. 427 Cod de procedură penală rezultă că, temeiurile pentru recursul ordinar declarat împotriva deciziei instanței de apel nu pot fi decît de drept, fiind determinate expres de lege. Temeiurile menționate pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel. Astfel, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond.

Referitor la criticile recurentului precum că inculpatul a fost menținut în calitate de bănuț mai mult de 6 luni, iar ulterior fiind scos de sub urmîrirea penală, procurorul și-a anulat ordonanța peste termenul prevăzut de legea procesual penală, Colegiul penal menționează că, potrivit art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală, încălcarea oricărei alte prevederi legale decît cele prevăzute în alin. (2) atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii - cînd partea este prezentă, sau la terminarea urmării penale - cînd partea ia cunoștință de materialele dosarului, sau în instanța de judecată - cînd partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță.

Prin urmare, Colegiul menționează că, partea apărării nu a invocat nulitatea actelor procedurale, în modul și termenul prevăzut de art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală.

Mai mult, Colegiul penal a stabilit că prin încheierea din 04 decembrie 2013, Judecătoria Strășeni, a respins demersul avocatului Valentin Ganea privind încetarea procesului penal pornit în privința tui Samoțchi Nicolae învinuit de comiterea faptelor prejudiciabile înscrinate, pe motiv de încălcare a normelor procesual penale la faza urmării penale, ca fiind neîntemeiată.

Referitor la afirmația avocatului precum că învinuirea lui Samoțchi N. este una neconcreată, deoarece nu a fost indicat pe care punct de lege se învinuiește și este contrară cerințelor prevăzute de art. 281 alin. (2) Cod de procedură penală, este apreciată drept subiectivă și irelevantă speței în cauză, deoarece în concluziile de învinuire, litera de la agravanta imputată învinuitului prezumată a fi omisă este clar reflectată în circumstanțele de fapt invocate în învinuire.

Colegiul penal mai reține că, încălcările de procedură invocate de către avocatul Valentin Ganea nu au fost contestate în ordinea prevăzută de art. 313 Cod procedură penală.

Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, la caz, menționează și jurisprudența CEDO, conform căreia recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a

îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purceii contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării anterioare a pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

Recurentul mai indică și alte argumente, dar care nu sunt relevante cazului dat și pe care Colegiul penal nu le va argumenta, ori potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului (cauza Van de Hurk vs Olanda), Înalta Curte a stabilit că această obligație (de motivare), deși impusă instanțelor naționale de art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, nu presupune existența unui răspuns detaliat la fiecare argument.

Colegiul penal reține că, instanța de apel, în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, astfel ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului Samoțchi Nicolae în comiterea infracțiunii incriminate lui în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, iar pedeapsa i-a fost stabilită în conformitate cu prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal.

Criticând decizia instanței de apel, recurentul n-a acordat deplină eficiență normelor procesual-penale sus enunțate și, astfel, nu a fost în măsură să identifice aspectele de drept care să vină în contradicție evidentă și controversată cu temeiurile de fapt și de drept relevate în decizia instanței de apel, care au dus la respingerea apelului, cu menținerea sentinței atacate.

Din considerentele menționate Colegiul penal a conchis că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante prescrise de art. 414-417 Cod de procedură penală, de aceea recursul ordinar declarat de avocatul Valentin Ganea în numele inculpatului Samoțchi Nicolae, se respinge ca inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de avocatul Valentin Ganea în numele inculpatului Samoțchi Nicolae, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Strășeni din 19 mai 2014 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2014, în cauza penală în privința lui **Samoțchi Nicolae Ion**, cu menținerea hotărârilor atacate.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la 24 martie 2015.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Ion Guzun

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu